

Lahjaveropuhallus

**Selvitys perintö- ja lahjaverotuksen
sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksista
julkiseen talouteen ja verotuen saajille**

**Lauri Finér
Maaliskuu 2025**

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	2
1. Johdanto	3
2. Mikä on perintö- ja lahjaverotuksen sukupolvenvaihdoshuojennus?	4
2.1 Sukupolvenvaihdoshuojennuksella halutaan tukea yritysvarallisuuden siirtämistä perillisille.....	4
2.2 Miten sukupolvenvaihdoshuojennus määräytyy?.....	6
2.3 Aiempi tutkimus ja kokemukset sukupolvenvaihdoshuojennuksesta	7
2.4 Perintö- ja lahjaverotaulukot	8
2.5 Miten perinnöt ja lahjat jakautuvat?.....	10
2.5.1 Tilastoinnin menetelmä	10
2.5.2 Suurin osa perinnoista on verovapaita	11
2.5.3 Lahjat keskittyvät suurituloisille eikä niiden verotus ole progressiivista	13
3. Sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutukset 2020–2024	16
3.1 Menetelmä ja aineisto.....	16
3.2 Sukupolvenvaihdoshuojennus oli vuosina 2020–2024 yhteensä miljardin euron verotuki.....	16
3.3 Sukupolvenvaihdoslahjoilla vältetään noin 77 prosenttia normaalista lahjaverosta.....	19
3.4 Perinnoissa sukupolvenvaihdoshuojennusten suhteellinen merkitys on pienempi	21
4. Yhteenveto ja politiikkasuositukset	23
4.1 Sukupolvenvaihdoshuojennusten verotukea käytetään laajasti erityisesti lahjaverosuunnittelussa	23
4.2 Sukupolvenvaihdosten verotukea pitäisi kaventaa merkittävästi	24
Tutkimusviittaukset	26

Tiivistelmä

Raportissa on ensimmäinen kattava selvitys sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksista verokertymiin ja verovelvollisiin tällä vuosikymmenellä. Selvitys perustuu uuteen vuosien 2020–2024 tilastoaineistoon, jonka Verohallinto toimitti raporttia varten. Tilastot osoittavat, että sukupolvenvaihdosten verotuki pienensi valtion verotuloja vuosina 2020–2024 yhteensä miljardi euroa eli keskimäärin 202 miljoonaa vuodessa.

Hyötyjiä olivat noin 13 000 suomalaista, joiden vero aleni keskimäärin 76 000 eurolla. Pääosin siitä hyötyivät lahjoituksia tehneet vauraat suvut. Huojennettu lahjaverolaski keskimäärin 3,7 prosenttiin. Toisin sanoen vero aleni keskimäärin 77 prosenttia verrattuna veroon, joka maksettaisiin samansuuruisesta lahjasta ilman verotukea.

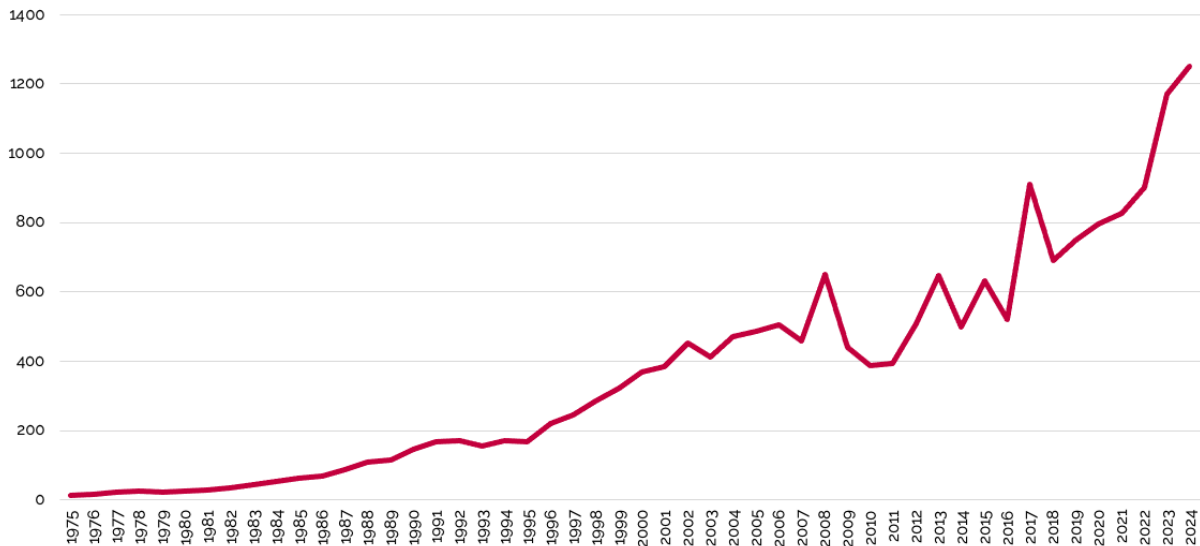
Raportissa esitetään perintö- ja lahjaverotuksen uudistamiseksi muun muassa sukupolvenvaihdoshuojennuksen merkittävää kaventamista. Se voisi lisätä verotuloja jopa 200 miljoonalla eurolla vuodessa. Lisäksi ehdotetaan sukupolvenvaihdoksiin ja yrityskauppoihin liittyvien maksujärjestelyjen tukemista.

1. Johdanto

Pääministeri Petteri Orpon hallitus valmistautuu paraikaa huhtikuun 2025 kehysriiheen, jossa sen on tarkoitus päättää kasvua vauhdittavista toimista. Kehysriiheen alla on keskusteltu perintö- ja lahjaverosta, kun useat [elinkeinoelämän](#) ja [varakkaiden etujärjestöt](#) ovat esittäneet sen poistamista kasvutoimena. Samaa ehdotti myös Risto Murrin Kasvuriihi-työryhmä [loppuraportissaan 28.2.2025](#). Ehdotukseen kuuluu samalla siirtyminen kohti niin kutsuttua Ruotsin mallia, jossa perityn tai lahjana saadun varallisuuden myyntivoittoja verotetaan nykyistä korkeammin.

Perintö- ja lahjaverolla on huomattava vaikutus myös julkiselle taloudelle, jota verosta luopuminen uhkasi. Sen verotuotto on jopa kolminkertaistunut viime vuosikymmenen alusta vuoden 2024 lähes 1,3 miljardiin euroon (ks. kuvio 1). Verotuotot voivat kasvaa edelleen lähivuosina, kun suuret ikäluokat ovat aiempaa vauraampia ja jo eläkeiässä. Siirtyminen Ruotsin tapaiseen luovutusvoittoveromalliin ei korvaisi katoavaa veropohjaa, minkä myös muun muassa [valtiovarainministeriö on tuonut esiin](#).

Kuvio 1. Perintö- ja lahjaveron tuotto 1975–2024 (milj. €)

Lähde: Tilastokeskus (vuosi 2024 valtiovarainministeriön arvio)

Kalevi Sorsa -säätiö

[Tutkimuskirjallisuus ei myöskään anna tukea](#) väitteille, joiden mukaan perintö- ja lahjaveron poistamisella tai sen alentamisella voitaisiin vauhdittaa talouskasvua (ks. [OECD 2021](#)). Päinvastoin [tutkijat pitävät yleisesti](#) perintö- ja lahjaveroa kansantalouden kannalta verraten hyvänä tapana kerätä verotuloja. Myös esimerkiksi [talousjärjestö OECD:n \(2018\) asiantuntijoiden](#) mukaan perintövero on talouden tehokkuuden ja tasa-arvon näkökulmasta hyvä veromuoto. Lisäksi siirtyminen myyntivoittojen korkeampaan

verotukseen voisi lukita omistuksia ja heikentää talouden dynamiikkaa, mikä hidastaisi kasvua.

Perintö- ja lahjaverosta luopuminen voisi olla siis hyppy palkintokorokkeelta allikkoon (ks. ongelmista tarkemmin [Finér 2023, luku. 2.4](#)). Erityisesti pienemmissä perinnoissa se tarkoittaisi suurempaa verotaakkaa. Suurimpien perintöjen ja lahjojen saajat sen sijaan voisivat välttää verot jopa kokonaan jättämällä saadun omaisuuden myymättä tai erilaisilla järjestelyillä, joilla voi vapautua myyntivoitoverosta.

Vähemmälle huomiolle keskustelussa on jäänyt se, että suurimpien perintöjen ja lahjojen saajilla on jo nykyään laajat mahdollisuudet välttää veroja. Merkittävin perintö- ja lahjaverotuki on niin kutsuttu *sukupolvenvaihdoshuojennus*. Murron kasvutyöryhmä esittikin vaihtoehtona perintöverosta luopumiselle jo ennestään mittavan sukupolvenvaihdoshuojennuksen laajentamista (ks. luku 2.1).

Verotuen nimellä viitataan siihen, että huojennuksen tarkoituksena on edistää suvun yritysten siirtämistä seuraavan sukupolven yrittäjille. Nimestään huolimatta verohuojennuksen voi saada myös sijoitusvarallisuudesta, joka ei suoraan liity suvun yritystoimintaan. Lisäksi verotuki voi hyödyttää perijöitä, jotka eivät itse jatka suvun yritystoimintaa.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksista julkiseen talouteen ja verotuen saajiin on toistaiseksi ollut varsin vähän tietoa, sillä niistä ei ole julkaistu säännöllisiä tilastoja. Viimeisimmät laajemmat selvitykset koskevat vuotta 2015. Tämä raportti paikkaa puutetta esittelemällä Verohallinnolta saatuja aineistoja sukupolvenvaihdoshuojennuksen saajista vuosilta 2020–2024.

Raportin luvun 3 tilastot osoittavat, että sukupolvenvaihdoshuojennus on saajilleen todella merkittävä verotuki, jonka seurauksena verot jäävät murto-osaan siitä, mitä muut maksavat samansuuruisista perinnoista ja lahjoista. Ne osoittavat myös, että verotuki kohdistuu pääosin suurten perintöjen ja lahjojen saajille eli vauraille suvuille. Siitä huolimatta tätä joukkoa edustavat etujärjestöt tavoittelevat lopunkin veron poistamista. Herää kysymys, eikö mikään riitä?

2. Mikä on perintö- ja lahjaverotuksen sukupolvenvaihdoshuojennus?

2.1 Sukupolvenvaihdoshuojennuksella halutaan tukea yritysvarallisuuden siirtämistä perillisille

Niin kutsuttu sukupolvenvaihdoshuojennus on perintö- ja lahjaverotuksen merkittävin verotuki ([perintö- ja lahjaverolaki 55 §](#)). Se tarkoittaa verosta tehtävää huojennusta, joka liittyy yritys- tai maatilavarallisuuden siirtämiseen yritystoimintaa tai maataloutta

jatkavalle henkilölle, yleensä lapselle. Lisäksi näissä tapauksissa voi saada veronmaksuun korotonta maksuaikaa jopa kymmenen vuotta.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen saamisen kriteerit on määritetty lain ohella oikeus- ja verotuskäytännössä (ks. [Verohallinnon ohjeet](#)). Huojennuksen voi saada, kun saatu omaisuus on yritys, maatila tai osa niistä. Huojennus voi kuitenkin koskea muutakin omaisuutta kuin varsinaisessa yritystoiminnassa käytettyä omaisuutta. Esimerkiksi [perittyyn yrityskonserniin](#) kuuluva sijoitusvarallisuus voi kuulua huojennuksen piiriin, jos konsernin emoyhtiö harjoittaa liiketoimintaa. Lisäksi [riittävän aktiivinen ja suunnitelmallinen](#) sijoitusyhtiön toiminta luokitellaan liiketoiminnaksi, josta voi saada sukupolvenvaihdoshuojennukseen.

Tosiasiallinen yrittäjyys vaatii, että yrittäjillä on riittävä määräysvalta ja rooli yrityksen päivittäisessä toiminnassa. Tämä on huomioitu muun muassa siten, että huojennuksen voi saada osakkeista vain, jos ne oikeuttavat vähintään kymmenen prosentin omistukseen yrityksestä ([perintö- ja lahjaverolaki 57 §](#)).

Lisäksi edellytetään, että yrityksen tai maatilan lahjana saanut henkilö jatkaa yritystoimintaa tai maataloutta. [Tähän riittää se](#), että hän työskentelee luovutuksen jälkeen yhtiön hallituksen varsinaisena jäsenenä tai toimitusjohtajana ja käyttää lahjana saatujen osakkeiden äänivaltaa yhtiössä. Myös muu johtajan asema yrityksen liiketoiminnassa voi riittää. Huojennuksen kohteena olevaa omaisuutta ei myöskään saa myydä eteenpäin ennen kuin viisi vuotta on kulunut verotuspäätöksestä tai verotuen voi joutua maksamaan takaisin korotettuna.

Varsin passiivinenkin toiminta yrityksen hallituksessa saattaa siis oikeuttaa verotukseen. Toisaalta alaikäiset lapset eivät voi saada huojennusta, sillä heillä ei ole juridisesti mahdollisuutta toimia vastuunalaisessa roolissa yrityksessä ja jatkaa sen toimintaa.

Risto Murron kasvutyöryhmä esitti raportissaan perintö- ja lahjaverosta luopumisen vaihtoehtona merkittäviä laajennuksia sukupolvenvaihdoshuojennuksen soveltamiseen (ks. [raportin liite 2.2](#)). Työryhmän ehdotuksessa verotukea sovellettaisiin käytännössä lähes kaikkiin omistajiin riippumatta siitä, jatkavatko he yritystoimintaa tai onko heillä edes edellytyksiä siihen. Lisäksi he ehdottavat huojennuksen laajentamista miltei kaikkeen yhtiöiden sijoitusvarallisuuteen riippumatta siitä, harjoittaako yhtiö yritystoimintaa. Kolmanneksi työryhmä esittää omistusrajan alentamista kymmenestä prosentista "esimerkiksi yhteen prosenttiin". Näin pienen osuuden omistajan kohdalla ei voida puhua tosiasiallisesti enää yrittäjyydestä, sillä pienomistajan vaikutusvalta yrityksessä on hyvin vähäinen.

Murron työryhmän malli tarkoittaisi tosiasiallisesti, että valtaosa perintö- ja lahjaverosta voitaisiin välttää yksinkertaisesti siirtämällä mikä tahansa omaisuus yhtiön nimiin, sillä näin se saataisiin sukupolvenvaihdoshuojennuksen piiriin. Joissain tilanteissa se alentaisi perinnöistä ja lahjoista maksettua veroa jopa enemmän kuin Murron työryhmän ehdotus verojen poistamisesta kokonaan eli niin kutsuttu Ruotsin malli tekisi. Tämä johtuu siitä, että Ruotsin mallissa saadun omaisuuden mahdollisia myyntivoittoja verotettaisiin

raskaammin ja sukupolvenvaihdoshuojennuksen laajennus alentaisi perintö- ja lahjaveron hyvin matalaksi (ks. luvut 2.2 ja 3).

Pienissä perinöissä Ruotsin malli tarkoittaisi usein korkeampaa veroa, sillä ne on vapautettu perintöverosta. Sen sijaan luovutusvoittoveroa peritään pienistäkin myynneistä ja vero on monissa tilanteissa perintöveroa korkeampi. Suurissa perinöissä veroja ei välttämättä maksettaisi lainkaan, sillä varakkailta ei ole usein tarvetta myydä saamaansa omaisuutta ja suurta varallisuutta olisi mahdollista hyödyntää eri tavoin myös maksamatta veroa.

2.2 Miten sukupolvenvaihdoshuojennus määräytyy?

Sukupolvenvaihdoshuojennus koostuu laskennallisesti kahdesta osasta:

1. Ensiksi perinnön arvo määritetään yleensä käypää arvoa alemmaksi niin kutsutun omaisuuden vertailuarvon pohjalta, sillä se perustuu yhtiön tasearvoon. Vertailuarvossa ei muun muassa huomioida yhtiön tuottopotentiaaliin perustuvaa arvoa eli aineetonta omaisuutta, joka ei näy taseella.
2. Lisäksi vertailuarvon perusteella laskettavaa arvoa huojennetaan 60 prosentilla, jonka jälkeen huojennus määritetään näin saatavan laskennallisen veron ja käyvän verotusarvon perusteella määrättävän veron erotuksena.

Toisin sanoen huojennusta sovellettaessa vero on enimmilläänkin 40 prosenttia muuten maksettavasta verosta. Tosiasiallisesti huojennus on usein selvästi suurempi. Luvun 3 tilastot osoittavat, että esimerkiksi lahjoissa huojennus oli vuosina 2020–2024 keskimäärin peräti 77 prosenttia verosta, eli veroa jäi maksettavaksi vain 23 prosenttia normaalista verosta.

Tämä johtuu siitä, että tasearvoon perustuva vertailuarvo voi olla vain murto-osa – esimerkiksi muutaman prosentin – käyvästä arvosta. Muun muassa kasvuyritysten tulevaisuuden odotuksiin perustuva arvo ei näy taseella (ks. [Verohallinnon ohjeet vertailuarvon määräytymisestä](#)). Lisäksi vertailuarvo voi olla käypään arvoon verrattuna alempi sen vuoksi, että vertailuarvo voi nousta edelliseen vuoteen verrattuna enintään 50 prosenttia, vaikka esimerkiksi kasvuyrityksen tasearvo voi nousta paljon nopeammin.

Sukupolvenvaihdos voi soveltua myös lahjan luonteisiin kauppoihin, jolloin käytetty kauppahinta on alempi kuin myytävän yrityksen tai maatilan käypä arvo. Näissä tilanteissa verohuojennuksen määrä ei perustu vertailuarvoon. Sen sijaan huojennus on toteutettu vapauttamalla kauppaan sisältyvä alihinnoittelun muodossa annettu lahja kokonaan lahjaverosta, kunhan maksettu kauppahinta on vähintään puolet omaisuuden käyvästä arvosta.

2.3 Aiempi tutkimus ja kokemukset sukupolvenvaihdoshuojennuksesta

Sukupolvenvaihdoshuojennus otettiin Suomessa ensimmäisen kerran käyttöön vuonna 1979 (ks. [Kohonen 2007](#)). Sillä helpotetaan yritystoiminnan tai maatalan siirtämistä nuoremmille sukupolville, minkä toivotaan lisäävän tuottavaa liiketoimintaa ja siten vahvistavan taloutta kokonaisuutena. Tutkimusnäyttöä tällaisista vaikutuksista ei kuitenkaan juuri ole ja ylipäänsä aihetta koskevaa empiiristä tutkimusta on rajallisesti (ks. esim. [Gravelle & Maguire 2010](#), [Houben & Maiterth 2011](#) ja [Ropponen 2013](#)).

Kansainvälisissä tutkimuksissa (ks. [OECD 2021](#)) on arvioitu, ettei yritystoiminnan lahjoittamista tai perimistä koskevasta verohuojennuksesta välttämättä ole lainkaan hyötyä kansantaloudelle. Verotuki voi olla jopa haitallinen lukitessaan yritysten omistuksia. Se vähentää kannustimia siirtää yritystoiminta motivoituneemmalle tai osaavammalle yrittäjälle, joka ei välttämättä kuulu samaan perheeseen. Sen sijaan on selvää, että sukupolvenvaihdosten verotuki hyödyttää sen saajia ja vauraita yrittäjäsukuja.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen saajista ja käytöstä ei julkaista vuosittain kattavia tilastoja, joten luvun 3 tilastot antavat uutta kuvaa verotuen merkityksestä. Valtiovarainministeriö on ainoastaan arvioinut vuosittain hujennuksen vaikutusta julkiseen talouteen samalla, kun [se arvioi muita verotukia](#). Ministeriö käsitteli hujennusta lyhyesti myös [vuoden 2023 verokartoituksessaan](#). Tarkempaa tietoa sukupolvenvaihdoshuojennuksesta on kerätty viimeksi vuosilta 2013 ja 2015, kun valtiovarainministeriö selvitti sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksia erillisessä [muistiossa 2014](#) ja lakimuutoksen yhteydessä vuonna 2016 ([HE 175/2016 vp](#)).

Tuolloisista selvityksistä kävi ilmi, että valtaosa hujennuksista liittyy lahjoihin eli tilanteisiin, joissa toiminta siirretään sen jatkajille suunnitelmallisesti jo edellisen toiminnanharjoittajan elinaikana. Tällaista verosuunnittelua on havaittu ulkomaisilla aineistoilla tehdyissä tutkimuksissa (ks. [Joulfaian 2005](#), [Sommer 2017](#)). Ilmiö näkyy myös muun [Tilastokeskuksen lahjaverotilastoissa](#), joiden mukaan valtaosa lahjojen verotusarvosta koostuu listaamattomien yhtiöiden osakkeista ja maataloista.

[Vuoden 2016 lakiesityksestä](#) käy ilmi, että vuonna 2015 sukupolvenvaihdoshujennusta sovellettiin 4 066 tapaukseen, joista 90 prosenttia (3 656) oli lahjoja. Näistä lahjan luonteisia kauppoja oli 853. Lahjoista noin 91 prosenttia kertyi perheen sisällä 1. veroluokkaan. Yhteensä hujennus oli kaikissa lahjoissa 127 miljoonaa euroa, kun ilman hujennusta vero olisi ollut 286 miljoonaa euroa, kun huomioidaan myös lahjat, jotka eivät olleet hujennuksen piirissä. Vero laski keskimäärin siis noin 44 prosenttia. Hujennustapauksissa lasku oli noin 70 prosenttia.

Hujennuksen arvo jakautui epätasaisesti sen saajien kesken. Noin neljänneksessä tapauksista (1 050 kpl) hujennuksen jälkeen maksettava vero oli yli 1 700 euroa. Näissä tapauksissa saatujen varojen käypä arvo oli yhteensä 690 miljoonaa euroa eli

keskimäärin noin 650 000 euroa. Huojennus oli yhteensä 85 miljoonaa euroa eli keskimäärin 81 000 euroa. Tapauksista 650 koski maataloja ja 450 yritysvarallisuutta.

Edellä mainituista 1050 tapauksesta maatilavarallisuuden luovutuksissa vero oli keskimäärin 1,6 prosenttia ja muun yritysvarallisuuden luovutuksissa 3,5 prosenttia. Jopa yli miljoonan euron huojennetuissa yritysvarallisuuden luovutuksissa vero oli keskimäärin noin 4,5 prosenttia, kun miljoona euroa ylittävästi lahjasta maksetaan normaalisti perheen sisällä vähintään 14 prosentin veroa ja 2. veroluokassa vähintään 30 prosentin veroa (ks. luku 2.4).

[Vuoden 2016 eduskuntakäsittelyn](#) yhteydessä sukupolvenvaihdoshuojennuksen verotuki arvioitiin niin mittavaksi, että [perustuslakiasiantuntijat pitivät sitä ongelmallisena](#) perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta. Asia lopulta ratkaisi niin, että pääministeri Juha Sipilän hallitus veti takaisin tuolloin käsittelyssä olleen esityksen sukupolvenvaihdoshuojennuksen laajennuksesta ([HE 245/2016 vp](#)). Näin vältettiin sukupolvenvaihdoshuojennuksen käsittely perustuslakivaliokunnassa, joka olisi saattanut johtaa jopa vaatimukseen verotuen kaventamisesta.

2.4 Perintö- ja lahjaverotaulukot

Perintö- ja lahjaveroa joutuu tällä hetkellä maksamaan, jos saa huomattavan määrän omaisuutta. Perinnöissä veronalaisuuden alaraja on tällä hetkellä 20 000 euroa ja lahjoissa 5 000 euroa. Alaikäisellä lapsella veronalaisuuden alaraja on perintöverotuksessa 80 000 euroa ja puolisollla 110 000 euroa, sillä he saavat verotuksessa automaattisen lisävähennyksen ([perintö- ja lahjaverolaki 12 §](#)).

Perintö- ja lahjaverot ovat progressiivisia eli suuremmissa perinnöissä ja lahjoissa veroprosentti on korkeampi (ks. taulukot 1–4). Lisäksi veron tasoon vaikuttaa perinnön tai lahjan saajan ja antajan välinen sukulaissuhde. Lähisukulaiset kuuluvat 1. veroluokkaan, jolloin vero on alempi. Muut kuuluvat korkeampaan 2. veroluokkaan.

Lähisukulaisten 1. veroluokassa vero on lahjoissa enimmillään 17 prosenttia ja perinnöissä 19. Muilla kuin lähisukulaisilla vero voi nousta yli 30 prosenttiin. Korkeimmat veroprosentit koskevat kuitenkin vasta yli miljoonan euron luovutuksia, joten yleensä veroprosentti on selvästi alempi.

Valtaosa perinnöistä ja lahjoista kertyy lähisukulaisille. [Tilastokeskuksen tilastojen](#) mukaan vuonna 2021 perinnöistä 80 prosenttia ja perintöjen arvosta 82 prosenttia kertyi 1. veroluokkaan. Lahjoissa 1. veroluokan osuus on vielä suurempi. Vuonna 2021 sen osuus veronalaisista lahjoista oli 92 prosenttia ja niiden arvosta 95 prosenttia.

Sukupolvenvaihdoshuojennustilanteissa vero lasketaan käytännössä huojennetusta verotusarvosta (ks. luku 2.2). Huojennus toteutetaan kuitenkin vähennyksenä verosta eli huojennus lasketaan käyvästä verotusarvosta määrättävän veron ja huojennetusta arvosta lasketun veron erotuksena.

Esimerkki taulukoiden 1–4 tulkitsemiseksi:

Henkilö X saa 70 000 euron perinnön isältään. Ensimmäisestä 60 000:sta eurosta vero on 3 500 euroa. Sen ylimenevästä osasta eli 10 000 eurosta vero on 13 prosenttia eli 1 300 euroa. X maksaa siis perintöveroa yhteensä 4 800 euroa.

Taulukko 1. Perintövero 1. veroluokka (lähisukulaiset)

Perinnön arvo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Veroprosentti yli menevästä osasta
20 000–40 000	100	7 %
40 000–60 000	1 500	10 %
60 000–200 000	3 500	13 %
200 000–1 000 000	21 700	16 %
1 000 000–	149 700	19 %

Taulukko 2. Perintövero 2. veroluokka (muut kuin lähisukulaiset)

Perinnön arvo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Veroprosentti yli menevästä osasta
20 000–40 000	100	19 %
40 000–60 000	3 900	25 %
60 000–200 000	8 900	29 %
200 000–1 000 000	49 500	31 %
1 000 000–	297 500	33 %

Taulukko 3. Lahjavero 1. veroluokka (lähisukulaiset)

Lahjan arvo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Veroprosentti yli menevästä osasta
5 000–25 000	100	8 %
25 000–55 000	1 700	10 %
55 000–200 000	4 700	12 %
200 000–1 000 000	22 100	15 %
1 000 000–	142 100	17 %

Taulukko 4. Lahjavero 2. veroluokka (muut kuin lähisukulaiset)

Lahjan arvo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Veroprosentti yli menevästä osasta
5 000–25 000	100	19 %
25 000–55 000	3 900	25 %
55 000–200 000	11 400	29 %
200 000–1 000 000	53 450	31 %
1 000 000–	301 450	33 %

2.5 Miten perinnöt ja lahjat jakautuvat?

2.5.1 Tilastoinnin menetelmä

Kalevi Sorsa -säätiö julkaisi elokuussa 2023 raportin, jossa tarkasteltiin perintöjen ja lahjojen jakautumista Tilastokeskuksen ensimmäistä kertaa julkaiseman [vuosia 2017–2019 koskevan kokeellisen tilaston](#) avulla (ks. [Finér 2023](#)). Sittemmin tilastoa on päivitetty niin, että [tuoreimmat tiedot](#) koskevat vuotta 2021.

Tässä luvussa esitetään päivitettyjä tilastoja, jotka auttavat hahmottamaan luvussa 3 esitettyjä tilastoja sukupolvenvaihdoshuojennuksesta. Esitetyt luvut ovat verotusarvoja,

jotka voivat poiketa hieman käyvistä arvoista. Verotusarvoissa ei ole huomioitu verosta tehtäviä vähennyksiä, kuten sukupolvenvaihdoshuojennusta.

Erona luvun 3 sukupolvenvaihdoshuojennuksia koskevaan tilastoon on lisäksi se, että Tilastokeskuksen tiedot ovat lahjan antohetken tai perittävän kuolinhetken mukaisia, kun taas luvun 3 tilastot ovat verotuspäätöspäivän mukaisia. Tilastokeskuksen uusimmat tilastot koskevat verraten vanhoja vuosia, sillä verotuspäätöksen tekemiseen menee joskus jopa yli vuosi luovutushetkestä. Muutoin tilastojen menetelmiä ja tulkintaa on kuvattu tarkemmin edellä mainitun [vuoden 2023 raportin luvussa 3.1](#) sekä [Tilastokeskuksen sivustolla](#).

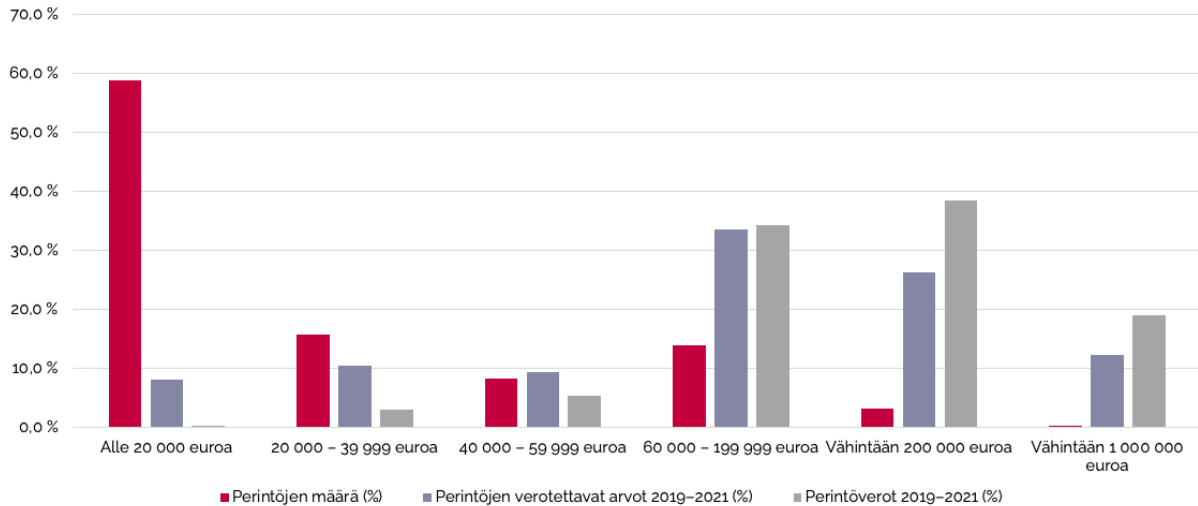
2.5.2 Suurin osa perinnöistä on verovapaita

Kuviossa 2 on esitetty perintöjen määrän, verotusarvon ja verojen suhteellinen jakautuminen perinnön verotusarvon mukaan vuosina 2019–2021. Kuviosta nähdään, että kappalemääräisesti selvästi yli puolet perinnöistä on niin pieniä, ettei niistä makseta lainkaan veroa. Vuosina 2019–2021 perintöjä kertyi vuosittain keskimäärin noin 147 000. Niistä 59 prosenttia oli alle 20 000 euron arvoisia, jolloin niistä ei peritty lainkaan veroa. Jopa 83 prosentissa tapauksista perintö oli alle 60 000 euroa, jolloin vero on lähisukulaisten välillä enintään 5,8 prosenttia.

Suurten perintöjen osuus on kuitenkin suurempi, kun tarkastellaan niiden osuutta perintöjen verotusarvosta ja niistä maksetuista veroista. Vuosina 2019–2021 kertyi perintöjä vuosittain keskimäärin 6,3 miljardin arvosta ja niistä maksettiin veroa keskimäärin 10,3 prosenttia eli vuosittain noin 648 miljoonaa euroa.

Alle 20 000 euron verovapaiden perintöjen osuus kaikkien perintöjen verotusarvosta oli vuosina 2019–2021 noin 8,1 prosenttia. Alle 60 000 euron perintöjen osuus niiden verotusarvosta oli noin 27,9 prosenttia ja verosta 8,8 prosenttia. Vähintään 200 000 euron perintöjen osuus kaikkien perintöjen arvosta oli 38,6 prosenttia ja verosta 57,5 prosenttia, kun niiden osuus perintöjen määrästä oli vain 3,4 prosenttia. Miljoonaperintöjen osuus perintöjen arvosta oli 12,2 prosenttia ja verosta 19,0 prosenttia, vaikka vain 0,2 prosenttia perinnöistä oli niin suuria.

Kuvio 2. Perintöjen määrä, verotusarvo ja verojen määrä perinnön arvon mukaan 2019–2021 (%)

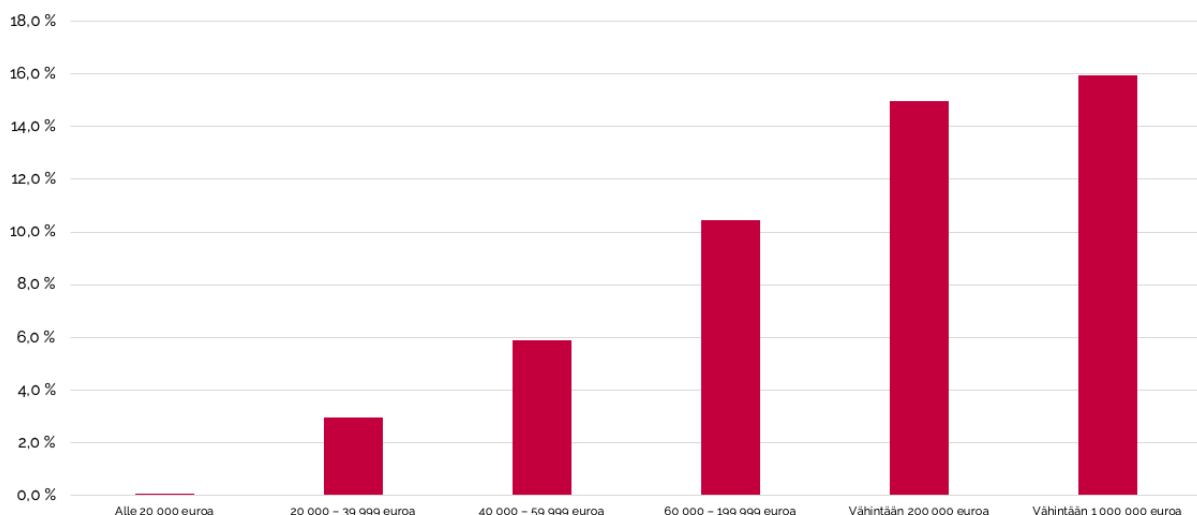

Lähde: Tilastokeskus

Kalevi Sorsa -säätiö

Kuviosta 3 nähdään, että perintöverotus on varsin progressiivista suhteessa niiden verotusarvoon. Toisin sanoen suurissa perinnoissa keskimääräinen veroprosentti on korkeampi kuin pienissä. Tämä kertoo siitä, että perintöverosta saadaan suhteellisesti verraten vähän huojennuksia, kuten sukupolvenvaihdoshuojennuksia.

Kuvio 3. Keskimääräinen perintöveroprosentti perinnön arvon mukaan (%)

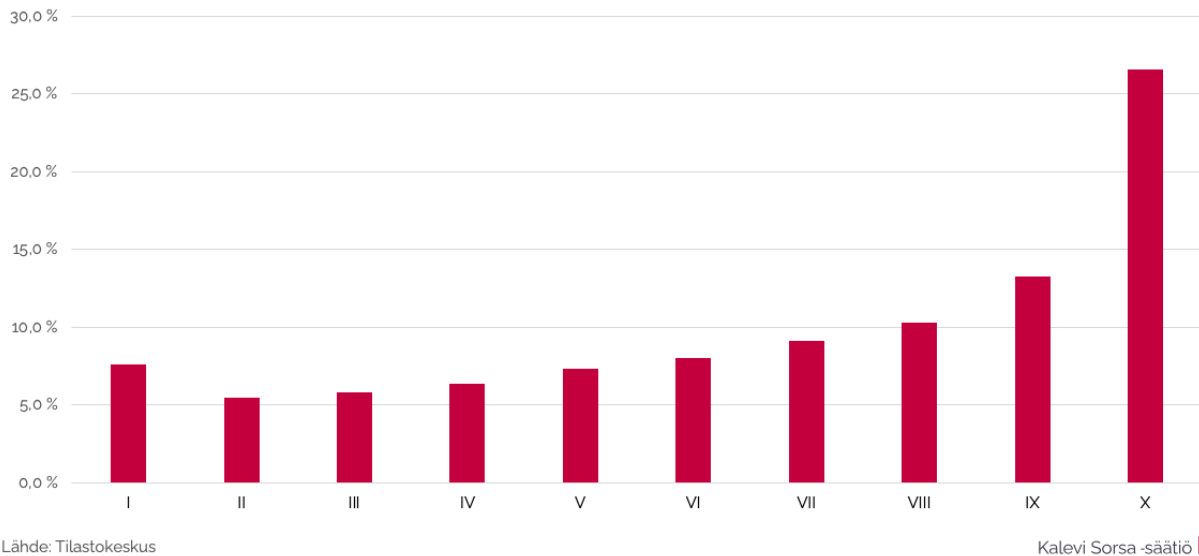

Lähde: Tilastokeskus

Kalevi Sorsa -säätiö

Kuvio 4 esittää perintöjen verotusarvon jakautumisen niiden saajan tulokymmenyksen mukaan vuosina 2019–2021. Perinnöt kohdistuvat eniten suurituloisimpaan kymmenykseen, jonka osuus perinnoista oli 27 prosenttia.

Kuvio 4. Perintöjen arvon jakautuminen tulokymmenyksen mukaan 2019–2021 (%)

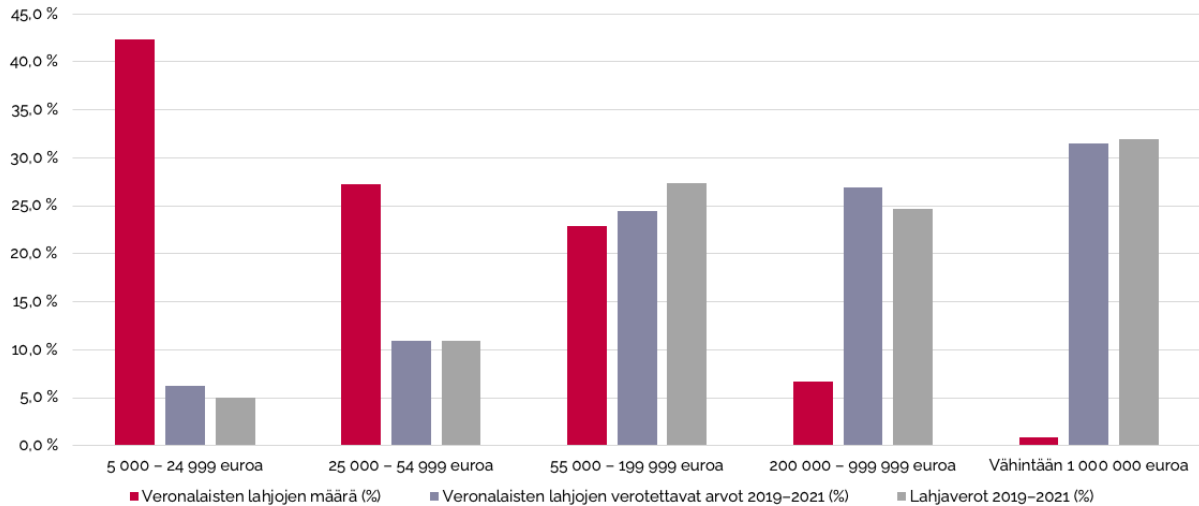
2.5.3 Lahjat keskittyvät suurituloisille eikä niiden verotus ole progressiivista

Kuviossa 5 on esitetty veronalaisten lahjojen määrän, verotusarvon ja verojen suhteellinen jakautuminen lahjan verotusarvon mukaan vuosina 2019–2021. Kuviossa ei ole huomioitu verovapaita alle 5 000 euron lahjoja, sillä niitä ei tarvitse ilmoittaa eikä niitä siten tilastoida. Vuosina 2019–2021 veronalaisia lahjoja kertyi vuosittain keskimäärin noin 20 000. Niistä 70 prosentissa tapauksista lahja oli alle 55 000 euroa, jolloin vero on lähisukulaisten välillä enintään 8,5 prosenttia.

Suurten lahjojen osuus on kuitenkin suurempi, kun tarkastellaan niiden osuutta lahjojen verotusarvosta ja niistä maksetuista veroista. Vuosina 2019–2021 veronalaisia lahjoja luovutettiin vuosittain keskimäärin 1,9 miljardin arvosta ja niistä maksettiin veroa keskimäärin 8,2 prosenttia eli vuosittain noin 155 miljoonaa euroa.

Alle 55 000 euron perintöjen osuus niiden verotusarvosta oli noin 17,2 prosenttia ja verosta 16,0 prosenttia. Vähintään 200 000 euron lahjojen osuus kaikkien veronalaisten lahjojen arvosta oli 58,4 prosenttia ja verosta 56,6 prosenttia, kun niiden osuus veronalaisten lahjojen määrästä oli vain 7,5 prosenttia. Miljoonalahjojen osuus kaikkien lahjojen arvosta oli 31,5 prosenttia ja verosta 31,9 prosenttia, vaikka vain 0,5 prosenttia veronalaisista lahjoista oli niin suuria.

Kuvio 5. Veronalaisten lahjojen määrä, verotusarvo ja verojen määrä lahjan arvon mukaan 2019–2021 (%)

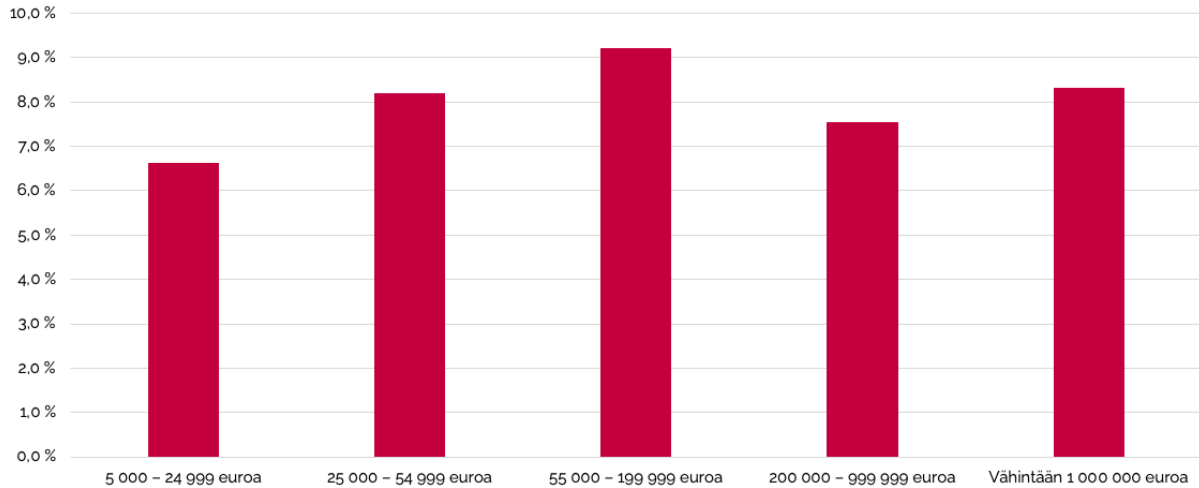
Lähde: Tilastokeskus

Kalevi Sorsa -säätiö

Tilastojen mukaan suurten lahjojen osuus niiden arvosta on selvästi suurempi kuin perinnöissä. Toisaalta suurten lahjojen veron osuus ei kasva vastaavasti kuin perinnöissä. Luvut kertovat siitä, että lahjoja käytetään erityisesti suurten omaisuuksien verosuunnitteluun. Näin myös veroprosentti pysyy matalampana muun muassa sukupolvenvaihdoshuojennuksen vuoksi.

Tämän osoittaa kuvio 6, josta nähdään, että lahjaverotus ei ole keskimäärin progressiivista. Toisin sanoen suurimmissa lahjoissa keskimääräinen veroprosentti ei ole korkeampi kuin pienissä. Esimerkiksi miljoonalahjoista keskimääräinen veroprosentti on 8,3, joka on alempi kuin alle 200 000 euron lahjoista keskimäärin maksettava 8,6 prosentin vero. Jopa 25 000 – 54 999 euron lahjoista maksetaan keskimäärin lähes saman verran veroa kuin miljoonalahjoista. Tämä kertoo siitä, että lahjoissa sukupolvenvaihdoshuojennusten suhteellinen merkitys on suuri, sillä se on keskeisin syy suurten lahjojen matalaan verotukseen.

Kuvio 6. Keskimääräinen lahjaveroprosentti lahjan verotusarvon mukaan (%)

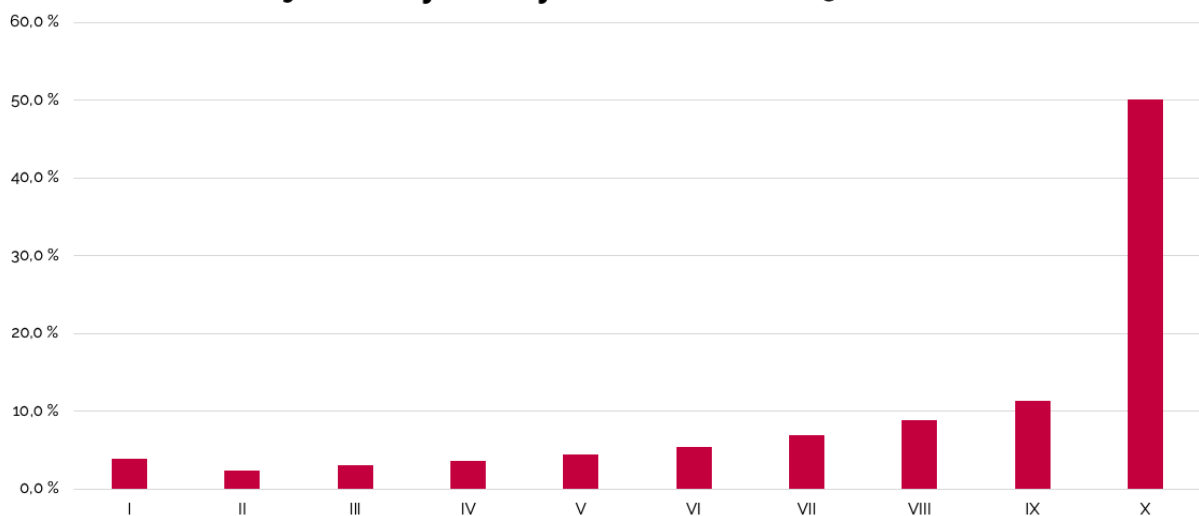

Lähde: Tilastokeskus

Kalevi Sorsa -säätiö

Kuvio 7 esittää veronalaisten lahjojen verotusarvon jakautumisen niiden saajan tulokymmenyksen mukaan vuosina 2019–2021. Lahjat kohdistuvat suurituloisimmalle tulokymmenykselle huomattavasti enemmän kuin perinnöt, sillä lahjoissa sen osuus oli 50 prosenttia, kun pienituloisimman viiden alimman tulokymmenyksen osuus oli yhteensä noin 18 prosenttia.

Kuvio 7. Veronalaisten lahjojen verotusarvon jakautuminen saajan tulokymmenyksen mukaan 2019–2021 (%)

Lähde: Tilastokeskus

Kalevi Sorsa -säätiö

3. Sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutukset 2020–2024

3.1 Menetelmä ja aineisto

Tämän luvun selvitys on toteutettu Verohallinnolta saadulta vuosia 2020–2024 koskevalla aineistolla. Aineisto käsittää kaikki 1.1.2020–31.12.2024 tehdyt lahjojen ja perintöjen saajia koskevat verotuspäätökset tapauksista, joihin on sovellettu sukupolvenvaihdoshuojennusta. Tilastossa tapaukset on kohdistettu eri vuosille verotuspäätöspäivämäärän mukaisesti.

Verohallinto on koostanut tilastot tietokannoistaan erilliseen Excel-tiedostoon. Tilastoihin voi sisältyä pieniä epätarkkuuksia muun muassa Verohallinnon tekemien pyöristysten vuoksi. Luvut ovat kuitenkin linjassa aiempien tilastojen sekä valtiovarainministeriön verotukiarvioiden kanssa (ks. luku 2.3).

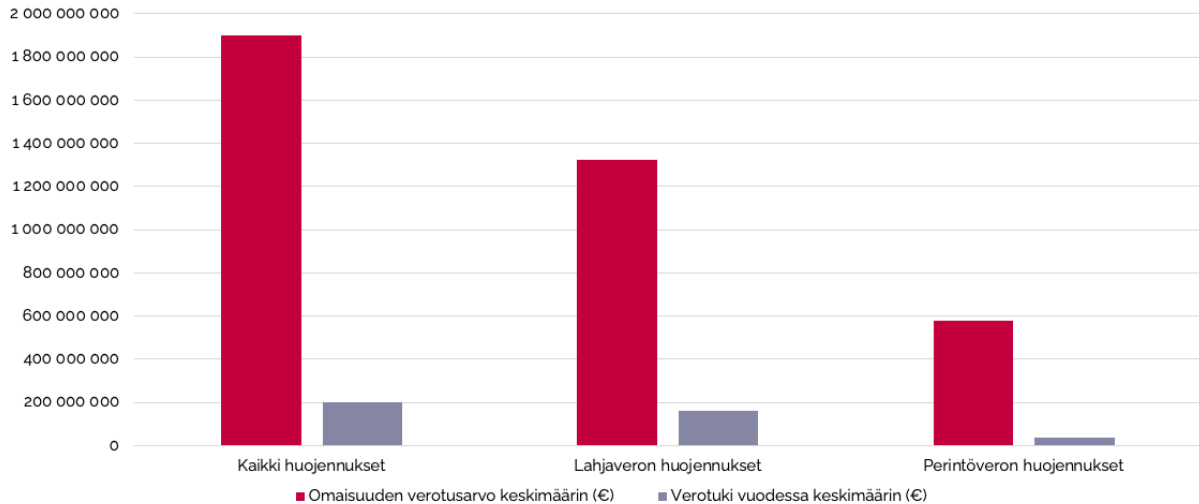
Laskelmissa efektiivinen vero on laskettu perintöjen ja lahjojen verotettavasta arvosta ennen verosta tehtäviä huojennuksia, kuten sukupolvenvaihdoshuojennusta. Menetelmä on sama, jota Tilastokeskus käyttää perintöjä ja lahjoja koskevassa [tilastossaan](#) (ks. luku 2.5.1). Tällä menetelmällä tosiasiallinen efektiivinen vero on hieman korkeampi kuin vain perityn varallisuuden arvoa käytettäessä, sillä perintöjen ja lahjojen kokonaisarvo on monissa tapauksissa verotusarvoa hieman korkeampi. Tämä johtuu siitä, että verotettavassa arviossa huomioidaan erilaisia veroista tehtäviä vähennyksiä, kuten hautauskulut. Aineistosta kuitenkin nähdään, ettei näiden vähennysten merkitys ole kovin suuri: ne laskisivat efektiivistä veroa enintään joitain prosenttiyksikön kymmenyksiä.

Aineistoon liittyy myös joitain muita rajoituksia. Ne sisältävät esimerkiksi ainoastaan tiedot lahjoja ja perintöjä koskevien sukupolvenvaihdoshuojennustapausten vuosittaisista kokonaismääristä. Aineistoa ei siis ole eritelty esimerkiksi saajien tuloluokkien, asuinpaikan tai sukupuolen mukaisesti.

3.2 Sukupolvenvaihdoshuojennus oli vuosina 2020–2024 yhteensä miljardin euron verotuki

Sukupolvenvaihdoshuojennustapauksia on ollut vuosina 2020–2024 yhteensä 13 267 eli vuosittain keskimäärin 2 653 tapausta. Näissä tapauksissa omaisuuden verotettava arvo on ollut noin 9,5 miljardia euroa eli 1,9 miljardia euroa vuodessa (ks. taulukko 5 ja kuvio 8). Se vastaa noin 23 prosenttia keskimääräisistä perinnöistä ja lahjoista vuosina 2019–2021, joita kertyi noin 8,2 miljardia euroa (ks. luku 2.5). Tilastokeskuksen tilastossa ei ole vielä tätä myöhempien vuosien lukuja.

Kuvio 8. Sukupolvenhuojennusomaisuuden arvo ja vuosittainen keskimääräinen verotuki 2020–2024 (€)

Aineistolähde: Verohallinto

Kalevi Sorsa -säätiö

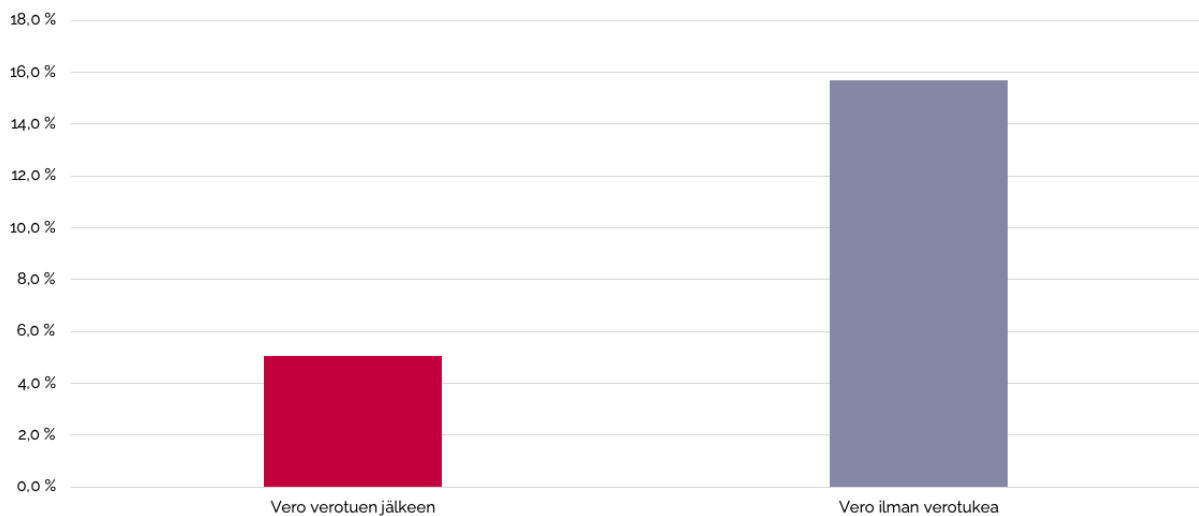
Taulukko 5. Kaikki sukupolvenvaihdoshuojennustapaukset 2020–2024

Vuosi	Huojennukset (kpl)	Verotettava varallisuus (€)	Keskimääräinen lahja/perintö (€)
2020	2 745	4 101 255 000	1 494 082
2021	1 605	604 458 000	376 609
2022	2 655	1 304 852 000	491 470
2023	3 234	1 407 505 000	435 221
2024	3 028	2 072 544 000	684 460
Yhteensä	13 267	9 490 614 000	–
Keskimäärin	2 653	1 898 122 800	715 355

Keskimääräinen lahja tai perintö on ollut noin 715 000 euroa ja vero suhteessa omaisuuden arvoon noin 5,1 prosenttia (ks. taulukko 6 ja kuvio 9). Suhteessa huojennuksen piirissä olevaan omaisuuteen vero on kuitenkin selvästi alempi, sillä huojennuksen kohteena olevissa perinnoissa noin puolet perinnöstä ei ole ollut huojennuksen piirissä ja tältä osiin perintöön on kohdistunut selvästi korkeampi vero (ks. luku 3.4).

Keskimääräinen sukupolvenvaihdoshuojennuksen muodossa annettu verotuki on ollut noin 76 000 euroa eli 10,6 prosenttia luovutuksen arvosta (ks. taulukko 2). Ilman verotukea vero olisi näissä tapauksissa ollut noin 15,7 prosenttia eli yli kolme kertaa todellista veroa korkeampi. Sukupolvenhuojennukset koskevat siis pääosin hyvin suuria lahjoja ja perintöjä, kun jopa 60 prosenttia perinnöistä on alle 20 000 euroa.

Kuvio 9. Kaikkien huojennustapausten keskimääräinen vero verrattuna veroon ilman verotukea 2020–2024 (%)

Aineistolähde: Verohallinto

Kalevi Sorsa -säätiö

Yhteensä sukupolvenvaihdoshuojennuksen muodossa annettiin verotukea vuosina 2020–2024 noin 1,0 miljardia euroa eli 202 miljoonaa euroa vuodessa (ks. kuvio 8). Se vastaa noin 20 prosenttia noina vuosina perityistä perintö- ja lahjaveroista (ks. luvun 1 kuvio 1). Toisin sanoen valtio on saanut huojennuksen vuoksi tämän verran vähemmän verotuloja. Tapausten määrä ja suuruus vaihtelevat jonkin verran, sillä suurimmallaan verotuki oli noin 423 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Taulukko 6. Kaikki sukupolvenvaihdoshuojennusten verotuet 2020–2024

Vuosi	Verotuki yhteensä (€)	Keskim. verotuki (€)	Keskim. vero	Keskim. verotuki	Vero ennen verotukea
2020	423 151 000	154 153	5,6 %	10,3 %	15,9 %
2021	58 618 000	36 522	4,4 %	9,7 %	14,1 %
2022	140 254 000	52 826	4,8 %	10,7 %	15,5 %
2023	162 518 000	50 253	4,1 %	11,5 %	15,7 %
2024	223 785 000	73 905	5,1 %	10,8 %	15,9 %
Yhteensä	1 008 326 000	–	–	–	–
Keskimäärin	201 665 200	76 003	5,1 %	10,6 %	15,7 %

3.3 Sukupolvenvaihdoslahjoilla vältetään noin 77 prosenttia normaalista lahjaverosta

Lahjat muodostavat suurimman osan hujennustapauksista: vuosina 2020–2024 yhteensä noin 87 prosenttia eli vuosittain keskimäärin 2305 tapausta (ks. taulukot 7 ja 8 sekä kuvio 8). Sukupolvenvaihdoslahjoissa verotettava varallisuus oli vuositasolla yhteensä keskimäärin 1,3 miljardia euroa. Valtaosa lahjojen arvoista koski sukupolvenvaihdoshuojennustapauksia, sillä Tilastokeskuksen tilastojen mukaan vuosina 2019–2021 lahjojen verotettava arvo oli yhteensä 1,9 miljardia euroa (tuoreempia tilastoja ei ole saatavilla).

Verotuen arvosta lahjojen osuus oli noin 81 prosenttia eli keskimäärin 163 miljoonaa euroa vuodessa (ks. taulukko 9). Lahjojen suuri osuus kertoo siitä, että varakkaissa yrittäjäsuvuissa suunnitellaan omaisuuden siirtoa jälkipolville yleensä hyvissä ajoin, mikä on havaittu myös aiemmissa tutkimuksissa (ks. luku 2.3).

Taulukko 7. Lahjojen osuus huojoennustapauksista

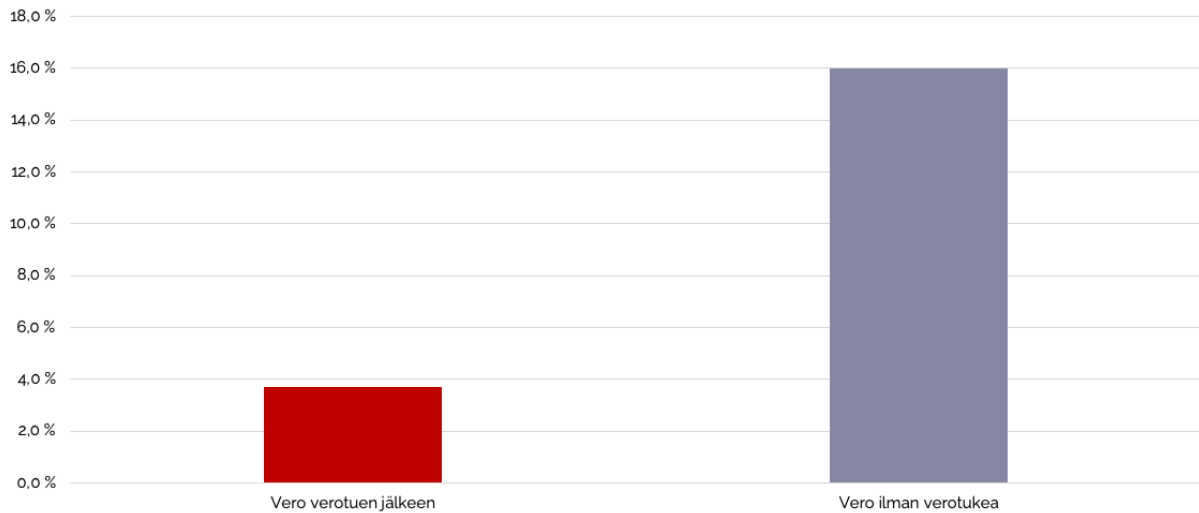
Vuosi	Lahjat huojoennuksista	Lahjojen osuus verotusarvosta	Lahjat verotuesta
2020	86,8 %	79,9 %	77,2 %
2021	85,8 %	84,9 %	78,6 %
2022	88,4 %	83,3 %	75,5 %
2023	89,5 %	92,6 %	90,5 %
2024	83,5 %	87,3 %	83,7 %
Keskimäärin	86,9 %	84,6 %	80,7 %

Taulukko 8. Lahjojen sukupolvenvaihdoshuojoennustapaukset 2020–2024

Vuosi	Huojoennukset (kpl)	Verotettava varallisuus (€)	Keskimääräinen lahja (€)
2020	2 382	2 542 490 000	1 067 376
2021	1 377	404 955 000	294 085
2022	2 348	911 834 000	388 345
2023	2 893	1 191 256 000	411 772
2024	2 527	1 556 429 000	615 920
Yhteensä	11 527	6 606 964 000	573 173
Keskimäärin	2 305	1 321 392 800	–

Huojoennuksen kohteena olevissa lahjoissa keskimääräinen lahjavero on noin 3,7 prosenttia lahjojen verotettavasta arvosta ilman huojoennusta (ks. taulukko 9 ja kuvio 10). Ilman verotukea vero olisi 16,0 prosenttia. Toisin sanoen huojoennus on peräti 77 prosenttia verosta, joka maksettaisiin samansuuruisesta lahjasta ilman verotukea.

Kuvio 10. Lahjaverohuojennustatapausten keskimääräinen vero verrattuna veroon ilman verotukea 2020–2024 (%)

Aineistolähde: Verohallinto

Kalevi Sorsa -säätiö

Taulukko 9. Lahjojen sukupolvenvaihdoshuojennusten verotuet 2020–2024

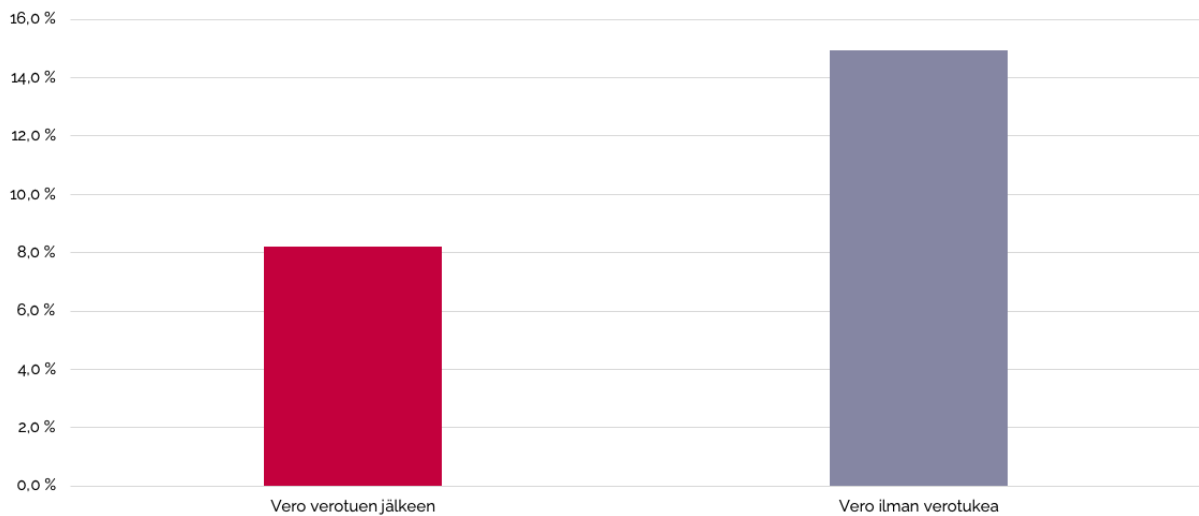
Vuosi	Verotuki yhteensä (€)	Keskim. verotuki (€)	Keskim. vero	Keskim. verotuki	Vero ennen verotukea
2020	326 884 000	137 231	4,0 %	12,9 %	16,8 %
2021	46 061 000	33 450	3,0 %	11,4 %	14,4 %
2022	105 925 000	45 113	3,6 %	11,6 %	15,3 %
2023	147 127 000	50 856	3,4 %	12,4 %	15,7 %
2024	187 412 000	74 164	3,6 %	12,0 %	15,7 %
Yhteensä	813 409 000	–	–	–	–
Keskimäärin	162 681 800	70 566	3,7 %	12,3 %	16,0 %

3.4 Perinnoissä sukupolvenvaihdoshuojennusten suhteellinen merkitys on pienempi

Sukupolvenvaihdosperinnoissä verotettava varallisuus oli vuositasolla yhteensä keskimäärin 0,6 miljardia euroa. Keskimääräinen verotuki tapausta kohden oli noin 112 000 euroa. Huojennuksen kohteena olevissa perinnoissä veroprosentti oli

keskimäärin selvästi suurempi kuin lahjoissa, noin 8,2 prosenttia verotettavasta jäämistöstä (ks. taulukot 10 ja 11 sekä kuvio 11). Tämä johtuu siitä, että näissä tapauksissa noin puolet jäämistöstä on muuta kuin huojennuksen kohteena olevaa omaisuutta. Sen sijaan huojennuksen kohteena olevissa lahjoissa lähes koko omaisuus on ollut huojennuksen piirissä. Ilman verotukea vero olisi perintöveroa koskevissa huojennustapauksissa keskimäärin 15,0 prosenttia eli huojennus on noin 45 prosenttia verosta, joka maksettaisiin ilman huojennusta.

Kuvio 11. Perintöverohuojennustatapausten keskimääräinen vero verrattuna veroon ilman verotukea 2020–2024 (%)

Aineistolähde: Verohallinto

Kalevi Sorsa -säätiö

Taulukko 10. Perintöjen sukupolvenvaihdoshuojennustapaukset 2020–2024

Vuosi	Huojennukset (kpl)	Verotettava varallisuus (€)	Keskimääräinen perintö (€)
2020	363	1 558 765 000	4 294 118
2021	228	199 503 000	875 013
2022	307	393 018 000	1 280 189
2023	341	216 249 000	634 161
2024	501	516 115 000	1 030 170
Yhteensä	1 740	2 883 650 000	1 657 270
Keskimäärin	348	576 730 000	–

Taulukko 11. Perintöjen sukupolvenvaihdoshuojennusten verotuet 2020–2024

Vuosi	Verotuki yhteensä (€)	Keskim. verotuki (€)	Keskim. vero	Keskim. verotuki	Vero ennen verotukea
2020	96 267 000	265 198	8,2 %	6,2 %	14,3 %
2021	12 557 000	55 075	7,1 %	6,3 %	13,4 %
2022	34 329 000	111 821	7,4 %	8,7 %	16,1 %
2023	15 391 000	45 135	8,1 %	7,1 %	15,3 %
2024	36 373 000	72 601	9,4 %	7,0 %	16,4 %
Yhteensä	194 917 000	–	–	–	–
Keskimäärin	38 983 400	112 021	8,2 %	6,8 %	15,0 %

4. Yhteenveto ja politiikkasuositukset

4.1 Sukupolvenvaihdoshuojennusten verotukea käytetään laajasti erityisesti lahjaverosuunnittelussa

Raportissa on käsitelty ensi kertaa kattavasti tällä vuosikymmenellä perintö- ja lahjaveron niin kutsutun sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksia verokertymiin ja verovelvollisiin tilastojen avulla. Luvun 3 tilastot kertovat, että sukupolvenvaihdoshuojennus on mittava verotuki, joka pienensi valtion verotuloja vuosina 2020–2024 yhteensä miljardi euroa eli keskimäärin 202 miljoonaa euroa vuodessa.

Tilastot osoittavat myös, että verotukea osataan hyödyntää hyvissä ajoin ennen perintöä siirtämällä omaisuutta perillisille lahjoina. Lahjojen osuus huojennustapauksista on ollut 87 prosenttia. Näissä tapauksissa vero jäi keskimäärin 3,7 prosenttiin saadun omaisuuden arvosta, kun ilman huojennusta vero olisi ollut 16,0 prosenttia. Toisin sanoen huojennus on peräti 77 prosenttia verosta, jonka muut maksaisivat veroa samansuuruisesta lahjasta ilman verotukea. Luvut osoittavat, että verotuen koko on kasvanut vuodesta 2015, jolta tilastoja on edellisen kerran ollut saatavilla.

Verotuki on siis huomattavan suuri varsinkin, kun keskimääräinen lahja näissä tapauksissa oli noin 573 000 euron arvoinen. Keskimääräinen verotuki näissä tapauksissa oli noin 71 000 euroa. Kaikissa sukupolvenvaihdoshuojennustapauksissa saadun omaisuuden arvo oli keskimäärin 715 000 euroa ja verotuki noin 76 000 euroa. Lukuja voi verrata esimerkiksi siihen, että 59 prosenttia perinnöistä jää alle 20 000 euron. Sukupolvenvaihdoshuojennusten verotuesta hyötyvät siis nimenomaan vauraat suvut. Heille siitä on tullut hyvin yleinen tapa pienentää veroja. Huojennuksia myönnettiin vuosina 2020–2024 keskimäärin 2653 kertaa vuodessa.

Sukupolvenvaihdoshuojennustapaukset muodostavatkin valtaosan veronalaisten lahjojen arvosta. Niistä vähintään 200 000 euron lahjojen osuus vuosina 2019–2021 oli 58,4 prosenttia (ks. luku 2.5). Miljoonalahjojen osuus kaikkien lahjojen arvosta oli 31,5 prosenttia, vaikka vain 0,5 prosenttia veronalaisista lahjoista oli niin suuria. Huojennuksen vuoksi lahjaverotus ei olekaan tosiasiallisesti progressiivista. Esimerkiksi miljoonalahjoista keskimääräinen veroprosentti on 8,3, joka on alempi kuin alle 200 000 euron lahjoista keskimäärin maksettava 8,6 prosentin vero.

Sukupolvenvaihdosten verotuki johtaa siis epätasa-arvoiseen verotukseen, jossa pienemmistä lahjoista ja perinnöistä maksetaan jopa suurempaa veroa kuin suurista yritysvarallisuuksista. Verotukea ei voi myöskään perustella kasvulla. Tutkimuksissa on todettu, että sukupolvenvaihdosten verotuki voi jopa haitata talouskasvua, sillä se kannustaa perillistä pitämään yrityksen omistuksessaan, vaikka hänellä ei olisi motivaatiota tai parasta osaamista toiminnan jatkamiseen (ks. luku 2.3).

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen ongelmana voi pitää myös sitä, että se kohdistuu myös muuhun kuin yritystoiminnan ja maatalouden varallisuuteen. Huojennuksen voi saada joissain tilanteissa esimerkiksi sijoitusvarallisuudesta, vaikka verotuen tarkoitus on nimenomaan edesauttaa varsinaisen yritystoiminnan tai maatalouden siirtymistä seuraavalle sukupolvelle.

Tästä huolimatta Risto Murron kasvutyöryhmä esitti helmikuussa 2025 huojennuksen laajentamista niin, että sen voisi jatkossa saada tosiasiallisesti lähes kaikesta osakevarallisuudesta (ks. luku 2.1). Se tarkoittaisi, että valtaosan perintö- ja lahjaverosta voisi välttää yksinkertaisesti siirtämällä omaisuuden holding-yhtiöön. Tämä uhkasi johtaa satojen miljoonien eurojen vuosittaisiin veromenetyksiin, kun varakkaiden sukujen verojärjestelyt helpottuisivat.

4.2 Sukupolvenvaihdosten verotukea pitäisi kaventaa merkittävästi

Tutkimuskirjallisuuden (ks. luku 2.3) perusteella perintö- ja lahjaveroa olisi perusteltua korottaa sen veropohjaa tiivistämällä, jotta samansuuruisista perinnöistä ja lahjoista maksettaisiin suunnilleen saman verran veroa. Yritysverotuksen verohuojennusta olisikin syytä kaventaa merkittävästi. Veroon kohdistuva huojennus voitaisiin esimerkiksi poistaa kokonaan ja siirtää tukea yhä enemmän veronmaksun helpottamiseen. Lisäksi huojennuksen soveltamisalaa pitäisi kaventaa niin, että se koskee vain

yrittäjävarallisuutta, jolloin sijoitusomaisuudesta ei saisi huojennusta. Veronmaksuun liittyvää korotonta maksuaikaa voitaisiin samalla pidentää entisestään tai muutoin taata alempi korko veronmaksun rahoittamiseen.

Sen ohella voitaisiin helpottaa yritysten siirtymistä markkinaehtoisesti uusille omistajille yrityskaupoilla. Näin varmistettaisiin, että uudella yrittäjällä on todella halua kehittää yrityksen toimintaa. Yrityskauppoihin liittyviä lainoja voitaisiin tukea esimerkiksi lainatakauksilla ja korkotuella, kun työntekijä tai muu uusi yrittäjä ostaisi yrityksen eläköityvältä omistajalta.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen poistaminen ja siirtyminen maksujärjestelyjen tukemiseen voisi lisätä valtion verotuloja yli 200 miljoonaa euroa vuodessa. Jo verotuen puolitus toisi yli 100 miljoonan euron verotulot. On todennäköistä, että summat kasvaisivat tulevaisuudessa, sillä aiempia sukupolvia vauraammat suuret ikäluokat ovat jo eläkeiässä. Nämä varat voitaisiin käyttää kasvua paremmin edistäviin menoihin ja veronalennuksiin.

Usein väitetään, että varakkaimpien perintöverojen nousu johtaisi heidän muuttoihinsa pois Suomesta. Tämä ilmiö on kuitenkin tosiasiallisesti varsin pieni, sillä perintö- ja lahjaveron välttäminen edellyttää, että sekä perillinen että perilliset muuttavat muualle (ks. myös [Jakobsen ym. 2024](#)). Veroa ei voi myöskään välttää Suomessa sijaitsevista kiinteistöistä, joista Suomi perii veron riippumatta perillisen asuinmaasta.

Esimerkiksi työkäisten perillisten on yleensä mahdotonta muuttaa vain verojen vuoksi pois, kun työt ja perhe pitävät heidät kiinni asuinpaikkakunnalla. Lisäksi muuttoihin liittyvää verovälttelyä voitaisiin hillitä muun muassa sääntelyllä, joka pidentäisi perintö- ja lahjaveron soveltumista muuton jälkeiseen aikaan. Sitä hillitsi myös niin kutsutun arvonnousuveron käyttöönotto.

Tämän lisäksi perintö- ja lahjaverotusta voitaisiin uudistaa muilla tavoin (ks. tarkemmin [Finér 2023, luku 4](#)). Verotuksen progressiota voitaisiin kasvattaa alentamalla pienten perintöjen ja lahjojen verotusta. Se onnistuisi nostamalla verovapaiden perintöjen ja lahjojen alarajaa nykyisestä 20 000 eurosta. Samalla voitaisiin korottaa suurimpien, esimerkiksi miljoona euroa ylittävien, perintöjen ja lahjojen veroprosenttia, jolloin verotulot voisivat jopa nousta. Perintö- ja lahjaveron maksua olisi myös voitava lykätä tilanteissa, joissa saatua omaisuutta ei voi tosiasiallisesti hyödyntää.

Kirjoittaja

Lauri Finér on Kalevi Sorsa -säätiön toiminnanjohtaja. Finér on työskennellyt verotuksen parissa yli 15 vuotta muun muassa virkamiehenä, tutkijana ja veropoliittisena asiantuntijana.

Raportin toteutukseen on saatu avustusta Palkansaajasäätiöltä ja Kuluttajaosuustoiminnan säätiöltä. Kirjoittaja kiittää Verohallintoa raporttia varten saaduista aineistoista.

Tutkimusviittaukset

Finér, Lauri (2023). Ihana kamala perintövero: 12 ehdotusta perintö- ja lahjaveron korjaamiseksi. Kalevi Sorsa -säätiön Impulsseja-julkaisu, elokuu 2023. Saatavilla <https://sorsafoundation.fi/ihana-kamala-perintovero/> [viitattu 6.3.2025]

Gravelle, Jane G. ja Maguire, Steven (2010). Estate Taxes and Family Businesses: Economic Issues Estate Taxes and Family Businesses. Congressional Research Service Report for Congress, 6.1.2010.

Houben, Henriette ja Maiterth, Ralf (2011). Endangering of Businesses by the German Inheritance Tax? – An Empirical Analysis. Business Research, 4 (1), s. 32–46. Saatavilla <https://link.springer.com/article/10.1007/BF03342725> [viitattu 6.3.2025]

Jakobsen, Katrine, Kleven, Henrik, Kolsrud, Jonas, Landais, Camille ja Mathilde Muñoz (2024). Taxing Top Wealth: Migration Responses and their Aggregate Economic Implications. NBER Working Paper 32153. Saatavilla: <https://www.nber.org/papers/w32153> [viitattu 6.3.2025]

Joulfaian, David (2005). Choosing between gifts and bequests: How taxes affect the timing of wealth transfers. Journal of Public Economics, 89 (11–12), s. 2069–2091. Saatavilla <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0047272705000186> [viitattu 6.3.2025]

Kohonen, Anssi (2007). Perintö- ja lahjaverotus: Näkökulmia talousteoriasta, maailmalta ja Suomesta. VATT-keskustelualoite 411/2007. Saatavilla <https://www.doria.fi/handle/10024/148394> [viitattu 6.3.2025]

OECD (2018). The Role and Design of Net Wealth Taxes in the OECD. OECD Tax Policy Studies, No. 26. OECD Publishing, Paris. Saatavilla: <https://doi.org/10.1787/9789264290303-en> [viitattu 6.3.2025]

OECD (2021). Inheritance Taxation in OECD Countries. OECD Tax Policy Studies, No. 28. OECD Publishing, Paris. Saatavilla: <https://doi.org/10.1787/e2879a7d-en> [viitattu 6.3.2025]

Ropponen, Olli (2013). Sukupolvenvaihdoksen vaikutus perheyriyksen toimintaan. VATT tutkimus 174, lokakuu 2013. Saatavilla: <https://www.doria.fi/handle/10024/148711> [viitattu 6.3.2025]

Sommer, Eric (2017). Wealth Transfers and Tax Planning: Evidence for the German Bequest Tax. IZA Discussion Paper No. 11120, lokakuu 2017. Saatavilla: <https://repec.iza.org/dp11120.pdf> [viitattu 6.3.2025]